

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Pokračování komunitního plánování sociálních služeb ORP Jindřichův Hradec
registrační číslo: CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_063/0006571

Metodika

pro komunitní plánování sociálních služeb
na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Jindřichův
Hradec
v období 2018 - 2019

Zpracovala:

Jana Pokorná

PRACOVNÍ VERZE

Úvod

Metodika je určena pro realizační tým, členy řídicí skupiny a vedoucí členy pracovních skupin projektu „Pokračování komunitního plánování sociálních služeb ORP Jindřichův Hradec“. Vychází z Metodik pro plánování sociálních služeb, z Kritérií kvality plánování sociálních služeb a z Metodiky pro komunitní plánování sociálních služeb na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Jindřichův Hradec v období 2013 - 2015. Je v souladu s Krajskou metodickou příručkou plánování sociálních služeb v Jihočeském kraji a dílčími metodikami vzniklými pro plánování v letech 2016-18. Metodika zohledňuje i ty postupy, které se na území města Jindřichův Hradec osvědčily při minulých procesech komunitního plánování. Je otevřeným materiálem, může být průběžně doplňován v průběhu komunitního plánování.

Odkazy:

Metodiky pro plánování sociálních služeb:

http://www.mpsv.cz/files/clanky/6480/Metodika_obecna.pdf

Kritéria kvality plánování sociálních služeb:

<http://www.mpsv.cz/files/clanky/6681/kriteria.pdf>

Podpora komunitního plánování v Jihočeském kraji:

<https://socialniportal.kraj-jihocesky.cz>

Zákon o sociálních službách

http://www.mpsv.cz/files/clanky/7372/108_2006_Sb.pdf

Základní informace o projektu:

Stručný obsah projektu

Projekt je zaměřen na udržení procesu plánování sociálních služeb na území ORP Jindřichův Hradec a na vypracování aktuálního plánu. Navazuje na předchozí procesy plánování, ve kterých byl poslední střednědobý plán zpracován na období 2015 - 2017. Plán na další období pomůže zajistit fungování sítě potřebných sociálních služeb. Při realizaci projektu bude využita metoda komunitního plánování. Po celou dobu realizace projektu budou spolupracovat jeho cílové skupiny.

Při realizaci projektu bude využita metoda komunitního plánování, která je nejvhodnějším způsobem pro dosažení optimálního rozvoje sociálních služeb. Všechny aktivity projektu na sebe budou logicky navazovat a budou časově i místně provázané. Po celou dobu budou vzájemně spolupracovat hlavní cílové skupiny, kterými jsou uživatelé, zadavatelé a poskytovatelé sociálních služeb. Prostřednictvím informační kampaně se bude procesu účastnit i široká veřejnost.

Na začátku projektu budou aktualizovány základní dokumenty, vyškolení účastníci procesu a bude zahájena informační kampaň. Bude aktivizována činnost čtyř pracovních skupin v Jindřichově Hradci a dalších čtyř skupin v Nové Bystřici, v Nové Včelnici, v Kardašově Řečici a ve Strmilově. Řídící skupina bude doplněna zástupci z obcí. Řídící skupina i pracovní skupiny se budou scházet na pravidelných jednáních. Bude provedena evaluace a hodnocení efektivity předchozího procesu. Po vypracování potřebných analýz (aktuální sociodemografická analýza regionu, analýza zajištění sociálních služeb v regionu, analýza potřeb uživatelů, analýza potřeb poskytovatelů a analýza zadavatelů) navrhnu priority plánu. Po vytvoření analýz navrhnu opatření a aktivity, které povedou k zefektivnění systému sociálních služeb v ORP Jindřichův Hradec. Vypracovaný plán bude předložen k veřejnému projednání a po zapracování připomínek bude předložen ke schválení zastupitelstvu města Jindřichův Hradec. Pak bude předložen ke schválení/vzetí na vědomí samosprávám všech zúčastněných obcí. V rámci projektu bude také aktualizován katalog sociálních služeb.

Sledované území

Projekt se realizuje na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Jindřichův Hradec.

Ve správním obvodu je 58 obcí:

Bednárec, Bednářeček, Blažejov, Bořetín, Březina, Číměř, Čluněk, Deštná, Dívčí Kopy, Dolní Pěna, Dolní Žďár, Doňov, Drunče, Hadravova Rosička, Hatín, Horní Pěna, Horní Radouň, Horní Skrýchov, Hospříz, Jarošov nad Nežárkou, Jilem, Jindřichův Hradec, Kačlehy, Kamenný Malíkov, Kardašova Řečice, Kostelní Radouň, Kunžak, Lásenice, Lodhéřov, Nová Bystřice, Nová Olešná, Nová Včelnice, Okrouhlá Radouň, Pístina, Plavsko, Pleše, Pluhův Žďár, Polště, Popelín, Příbraz, Ratiboř, Rodvínov, Roseč, Rosička, Staré Město pod Landštějnem, Stráž nad Nežárkou, Strmilov, Střížovice, Světce, Újezdec, Velký Ratmírov, Vícemil, Višňová, Vlčetínek, Vydří, Záhoří, Zahrádky, Žďár.

Realizátor projektu: CpKP jižní Čechy

Parter projektu: město Jindřichův Hradec

Doba realizace: 1.1.2018 - 31.12.2019

Financování: OP Zaměstnanost a státní rozpočet ČR

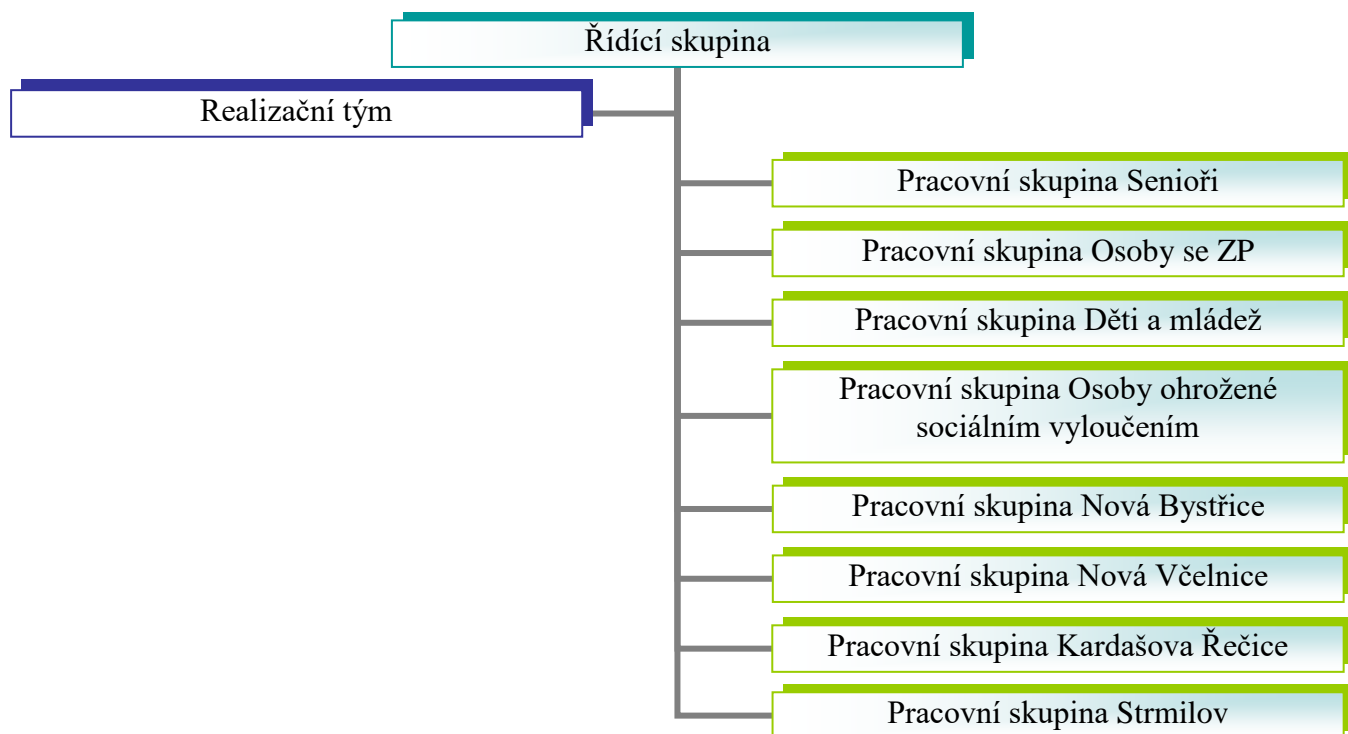
Charakteristika hlavních cílů projektu:

Všeobecným cílem projektu je podpora sociálního začleňování sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením cestou zajištění dostupnosti kvalitních sociálních služeb. Dílčími cíli projektu je udržení a rozvoj místního partnerství na území ORP J. Hradec, vypracování akčního plánu sociálních služeb a aktuálního střednědobého plánu, podpora informovanosti cílových skupin o sociálních službách. Partnerství se realizuje mezi cílovými skupinami se zapojením široké veřejnosti, střednědobý plán je hlavním výstupem projektu.

Konkrétní cíle:

- Zajištění činnosti organizační struktury.
- Zpracování a vydání katalogu.
- Vytvoření akčního plánu 2019.
- Vytvoření střednědobého plánu 2020 - 2022.

Organizační zajištění

Řídící skupina KPSS ORP Jindřichův Hradec

Jméno	Organizace	Skupina v triádě
Adamec Aleš, Mgr.	Chráněné bydlení Naplno	poskytovatel
Blažková Drahomíra, PaedDr.	Otevřená okna, z. ú.	poskytovatel
Bc. Pavlína Nebeská	Městský úřad Nová Včelnice - tajemník	zadavatel
Hubinger Rudolf, Mgr.	Městský úřad Nová Bystřice - tajemník	zadavatel
Ing. Petra Blížilová	Jindřichův Hradec – 2. místostarosta	zadavatel
Nekut Petr, MVDr.	Městský úřad Kardašova Řečice - starosta	zadavatel
Sedláková Jaroslava, Mgr., PhD.	Městský úřad Strmilov	zadavatel
Andrea Šívrová	Městský úřad Nová Včelnice - matrika	poskytovatel
Šindelářová Zdeňka, Mgr.	Městský úřad Jindřichův Hradec – vedoucí Odboru sociálních věcí	zadavatel

Členové realizačního týmu:

Jana Pokorná – metodik
e-mail: jana.pokorna@cpkp.cz

Josef Dohnal – místní odborný pracovník
e-mail: josef.dohnal@cpkp.cz

Dominik Kouba - zpracovatel analýz a evaluace
e-mail: jizni.cechy@cpkp.cz

Lenka Vyčichlová –manažer projektu
e-mail: lenka.vycichlova@cpkp.cz

Monika Emrová – zástupce partnera
e-mail: emrova@jh.cz

Sociální služby a jejich plánování

Sociální služby pro mnohé z nás jsou nebo mohou být významnou oporou v různých životních situacích. Představují možnosti, jak naplnit některé potřeby nebo jinak napomoci lidem, kteří z nějakého důvodu nemohou či nejsou schopni si je zajistit sami.

K tomu, aby sociální služby byly dostupné jak z hlediska jejich rozmanitého zaměření, tak i geografické dosažitelnosti, přispívají svým dílem sami poskytovatelé sociálních služeb, obce, kraje i ministerstvo.

- Zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách zavedl pro kraje povinnost a pro obce možnost zpracovávat střednědobé plány rozvoje sociálních služeb.
- Základem komunitního plánování sociálních služeb je spolupráce zadavatelů (obcí, krajů) s uživateli (klienty) a poskytovateli (jednotlivé organizace) sociálních služeb při vytváření plánu, vyjednávání o budoucí podobě služeb a realizaci konkrétních kroků.
- Společným cílem je zajistit dostupnost kvalitních sociálních služeb.

Při plánování sociálních služeb se vychází zejména z porovnání existující nabídky sociálních služeb se zjištěnými potřebami uživatelů služeb. Výsledek provedeného srovnání slouží jako jeden z klíčových podkladů pro zformulování priorit v oblasti sociálních služeb na daném území.

- Komunitní plány sociálních služeb obcí mohou posloužit krajům k získání objektivních podkladů pro krajské plány rozvoje sociálních služeb.
- Plán bývá zpracován obvykle na rozmezí několika let a po uplynutí tohoto období se celý plánovací cyklus opět opakuje.
- Aktuální Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Jihočeského kraje je zpracován na období 2019 - 2021.

Komunitní plánování sociálních služeb (KPSS)

Komunitní plánování sociálních služeb (dále jen komunitní plánování) je postup, který mapuje místní potřeby sociálních služeb a porovnává je s místními zdroji. Za zdroje lze považovat organizace poskytující sociální služby, veřejné finance pro oblast sociálních služeb, dobrovolníky, sponzorské organizace aj.

Komunitní plánování je upraveno zákonem **č. 108/2006 Sb.**, o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů v § 93 pro krajský úřad a v § 94 pro obce. Krajům je komunitní plánování (zákon hovoří o zpracování střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb) uloženo povinně, obce jej provádějí na dobrovolné bázi.

Proces komunitního plánování sociálních služeb se řídí několika důležitými zásadami. Jsou jimi:

- a) partnerství a spolupráce
- b) zapojování místního společenství
- c) potřeby, priority a směry rozvoje jsou stanoveny lidmi, kteří v obci žijí
- d) průběh zpracování komunitního plánu je stejně důležitý jako jeho výstupy
- e) kompromis přání a možností
- f) cykličnost

Účastníci procesu komunitního plánování sociálních služeb

Na procesu komunitního plánování participují tři hlavní skupiny účastníků, kterými jsou uživatelé sociálních služeb, jejich poskytovatelé a zadavatelé. Tyto tři skupiny tvoří tzv. triádu, často dochází k prolínání zmíněných skupin účastníků. Vedle triády se účastníky procesu stávají další odborníci, zainteresované subjekty a veřejnost.

Uživatelé se rozumí osoby využívající sociální služby. Účast uživatelů je nezbytná, jelikož právě oni jsou osobami, pro které jsou sociální služby určeny. V procesu komunitního plánování mohou vyjádřit své zájmy a potřeby, jsou experty na rozmanité životní situace a mohou aktivně přispět k budování systému sociálních služeb, který na tyto potřeby bude účinně reagovat.

Poskytovatelé jsou subjekty, které zajišťují rozmanité druhy sociálních služeb v praxi. Jde nejčastěji o nestátní neziskové organizace, subjekty zřizované orgány samosprávy, případně státem. Jejich význam v procesu komunitního plánování tkví v praktických zkušenostech s poskytováním sociálních služeb, orientují se v nabídce a poptávce jednotlivých sociálních služeb a jsou odborníky na cílové skupiny, kterým sociální služby poskytují.

Zadavatele představují zástupci územních samosprávných celků (obcí a krajů), kteří zodpovídají za zajištění sociálních služeb na svém území a poskytují procesu komunitního plánování politickou podporu, vystupují také jako garanti jeho výstupů. Dalšími zainteresovanými subjekty mohou být pracovníci pomáhajících profesí, kteří přicházejí pravidelně do styku s uživateli, poskytovateli a zadavateli sociálních služeb, akademičtí pracovníci, metodici či sponzorské organizace.

Pod pojmem **veřejnost** jsou zahrnuti všichni lidé, kteří se o problematiku sociálních služeb zajímají a jsou ochotni na procesu aktivně participovat či jej alespoň podporovat.

Proč je komunitní plánování sociálních služeb důležité?

1. Mapování potřeb - v procesu komunitního plánování jsou zjišťovány potřeby těch, kterým mají sociální služby sloužit. Díky tomuto procesu se mohou zúčastněné strany (uživatelé, poskytovatelé a zadavatelé) vzájemně informovat o chybějících sociálních službách, o možnostech jejich zajištění a o možnostech hledání finančních prostředků.

2. Katalog poskytovatelů sociálních služeb - vzniká během komunitního plánování činností pracovních skupin, které se specializují na určité cílové populace (např. senioři, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dětmi, uživatelé drog apod.). Pracovní skupiny mapují poskytovatele sociálních služeb na daném území a následně je zpracován jejich souhrnný přehled - katalog poskytovatelů, obsahující jejich charakteristiku a kontaktní údaje. Ten slouží široké veřejnosti na daném území a může pomoci při hledání sociální služby.

3. Získávání finančních prostředků - komunitní plán je důležitý dokument pro získávání finančních prostředků na realizaci sociálních služeb. Mohou jej užívat jak poskytovatelé sociálních služeb, tak zástupci obcí či krajů, pokud usilují o zavedení či rozšíření nějaké služby na svém území. Při rozhodování o přidělení finančních prostředků (státních dotací, prostředků z evropských fondů, grantů aj.) je často požadováno doložení potřeby dané sociální služby zpracovaným komunitním plánem.

4. Posilování principů občanské společnosti - do procesu komunitního plánování se může zapojit kdokoliv. Občané tak mají možnost podílet se na veřejném rozhodování. V procesu komunitního plánování jsou si všichni rovni a mají právo svobodně vyjádřit své názory, potřeby, navrhnout řešení apod. Proces plánování je založený na demokratických principech a usiluje o dosažení vzájemné dohody.

Principy a hodnoty střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb v Jihočeském kraji

- Při plánování sociálních služeb vycházet z jedinečnosti a důstojnosti každého uživatele;
- Upřednostňovat osobní volbu uživatelů;
- Umožnit lidem život ve vlastním domově, s dostačující péčí a podporou;
- Poskytnout uživatelům možnost rovnoprávného přístupu a výběru v poskytování služeb;
- Uskutečnit posun od péče institucionální k péči komunitní;
- Podporovat propojenost a návaznost sociálních služeb;
- Zajistit rovnoprávnost všech sociálních služeb bez rozdílů zřizovatele či poskytovatele.

Principy a hodnoty procesu tvorby střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb v Jihočeském kraji

- Při plánování sociálních služeb je základem princip rovnoprávnosti všech účastníků procesu – každý má právo svobodně vyjádřit svůj názor;
- Výsledky i průběh procesu plánování jsou veřejně přístupné a slouží všem obyvatelům území, na kterém plánování probíhá;
- Každý občan má právo být informován o procesu plánování a má možnost se do něj zapojit;
- K závěrům se dochází dohodou, nikoli jednostranným autoritativním aktem;
- Střednědobý plán se zpracovává v souladu s metodikou komunitního plánování sociálních služeb a využívají se příklady dobré praxe.

Hlavní aktivity projektu

- **Zajištění koordinace procesu plánování**

Realizace aktivity je podmínkou toho, aby mohly být plněny kroky, které jsou v aktivitách dalších. Na území ORP J. Hradec je zformovaná řídicí skupina a osm pracovních skupin. Na začátku projektu obnoví svou činnost. Metodik a místní odborný pracovník s nimi budou v rámci aktivity spolupracovat. Bude aktualizována metodika pro plánování na území ORP J. Hradec. Řídicí skupina vyhodnotí, zda je potřeba aktualizovat základní dokumenty (statut, jednací řády). Proběhne evaluace předchozích procesů, bude vyhodnocena jejich efektivita.

Řídicí skupina a pracovní skupiny budou v případě potřeby doplněny dalšími zástupci cílových skupin z území a budou se scházet na pravidelných jednáních. Řídicí skupina bude mít minimálně 6 členů a bude se scházet 1x za tři až čtyři měsíce, v případě potřeby častěji. Uskuteční se nejméně 6 setkání. Řídicí skupina bude hodnotit a směřovat proces plánování, podpoří činnost pracovních skupin. Na základě výstupů z analýz a ze zjišťování potřeb stanoví priority plánu. Bude připomínkovat průběžné výstupy procesu a schválí výstupy finální. Metodik a místní odborný pracovník budou řídicí skupinu informovat o průběhu procesu a budou ji seznamovat s výstupy z pracovních skupin.

Pracovní skupiny budou zaměřené tematicky i regionálně, každá skupina bude mít cca 7 členů (zástupci cílových skupin). Uskuteční se min. 36 jednání. Na nich budou členové spolupracovat na přípravě analýz, budou vytvořeny SWOT analýzy, skupiny pak zformulují

opatření k jednotlivým prioritám a budou připravovat aktivity plánu. Budou připomínkovat katalog poskytovatelů. V rámci této aktivity proběhne také evaluace projektu. Metodik a místní odborný pracovník budou ve spolupráci se členy skupin připravovat podklady pro jednání a zajistí zpracování výstupů. Metodik bude jednání facilitovat.

- **Zpracování podkladů pro vytvoření SPRSS /AP**

K vytvoření finálních výstupů (Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb – SPRSS / akčního plánu - AP) potřebují cílové skupiny analytické podklady, na základě kterých nastavují priority, formulují opatření a navrhují aktivity plánu.

Bude proveden monitoring plnění záměrů předchozího plánu. Na základě toho pak řídicí skupina vyhodnotí naplnění předchozího plánu.

Proběhne průzkum - zjišťování potřeb poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na území SO ORP J. Hradec. Bude využita kvalitativní metoda zjišťování, konkrétní metodologie bude upřesněna s ohledem na cílovou skupinu průzkumu (uživatelé sociálních služeb a jejich rodinní příslušníci, v případě potřeby zadavatelé, poskytovatelé). Bude zpracován souhrnný výstup z průzkumu.

Dále budou zpracovány následující analýzy:

Aktuální sociodemografická analýza regionu

Analýza zajištění sociálních služeb - bude obsahovat přehled poskytovatelů sociálních služeb v území (popis jejich služeb, cílových skupin, kapacit, atd.) a analýzu finančních toků v sociálních službách. Podle potřeby bude analýza doplněna informacemi o poskytovatelích z okolních území a informacemi o tzv. doprovodných službách.

Analýza poskytovatelů - potřeby poskytovatelů související se zajištěním potřebných sociálních služeb, jejich rozvojové záměry.

Analýza zadavatelů - situace v obcích ve vztahu k vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb občanů, kteří patří mezi osoby sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené.

Do všech kroků aktivity budou zapojeny cílové skupiny projektu. Aktivita bude probíhat po celou dobu realizace projektu, vedle průzkumu a přípravy analýz je jejím obsahem monitoring a vyhodnocení plnění předchozího plánu a také hodnocení AP a SPRSS v době po jejich vytvoření.

- **Jednání řídicí skupiny**

V každém plánování by měla být skupina, která vede proces komunitního plánování, přijímá zásadní rozhodnutí pro plánování, připomínkuje a schvaluje výstupy z činnosti realizačního týmu a pracovních skupin, definuje priority v sociálních službách a pomáhá zajišťovat politickou a finanční podporu plánování. Schází se na pravidelných jednáních a úzce komunikuje s členy realizačního týmu a pracovních skupin.

V ORP Jindřichův Hradec byla řídicí skupina zformovaná v roce 2013. Na začátku projektu bude proškolená metodikem. Jejím úkolem bude další řízení a koordinace procesu komunitního plánování. S řídicí skupinou budou úzce spolupracovat ostatní členové realizačního týmu. Řídicí skupina bude schvalovat jednací řády, bude připomínkovat všechny analýzy, podpoří činnost pracovních skupin. Na základě výstupů z analýzy aktuální sociální situace stanoví priority plánu (hlavní témata, kterými se plánovací proces bude zabývat). Bude připomínkovat návrhy opatření a aktivit. Bude připomínkovat a schvalovat finální výstupy. Metodik a koordinátor řídicí skupiny budou řídicí skupině připravovat podklady pro jednání. Budou řídicí skupinu informovat o průběhu procesu a budou ji seznamovat s výstupy z pracovních skupin. Metodik projektu bude jednání řídicí skupiny facilitovat. Ze všech jednání budou zpracovány zápisy.

Řídicí skupina je mimo jiné propojovacím subjektem mezi procesem komunitního plánování a samosprávou, zástupci zadavatele v řídicí skupině budou pravidelně podávat informace samosprávným orgánům města.

- **Jednání pracovních skupin**

Pracovní skupiny jsou nejdůležitějším prvkem v procesu plánování. Právě ony navrhuje konkrétní opatření a aktivity, připravují vlastní plán. Současně ale připravují SWOT analýzy, pomáhají a i navrhuje různé výzkumy, přispívají do analýz. Pracovní skupiny bývají nejčastěji zaměřené podle skupin uživatelů.

V ORP Jindřichův Hradec je při aktualizaci plánu aktivní osm pracovních skupin. Jejich činnost bude v době realizace projektu pokračovat, budou doplněny dalšími zájemci o komunitní plánování. Každá pracovní skupina bude sledovat plnění předchozího plánu, bude dál řešit problematiku příslušných cílových skupin a připraví materiály pro novou aktualizaci. Skupiny jsou otevřené a zapojit se do jejich činnosti bude moci každý, kdo bude mít o problematiku zájem. Členové pracovních skupin budou pravidelně proškoleni metodikem. Pracovní skupiny budou spolupracovat s realizačním týmem při průzkumech a sběru podkladů pro analýzy. Při tvorbě strategie se budou pracovní skupiny pravidelně

scházet. Pro každou prioritní oblast komunitního plánování vypracují SWOT analýzu, v ní budou popsány silné a slabé stránky skutečného stavu, potřebné změny, případná rizika. Pracovní skupiny navrhnou opatření k jednotlivým prioritám a vypracují podrobné návrhy aktivit. U opatření (cílů prioritních oblastí) bude konkrétně popsáno, co a jakými způsoby se bude řešit, aby priority byly naplněny. Opatření budou rozpracována do aktivit. U každé aktivity (úkolu) bude uvedeno: popis aktivity, realizátor, spolupracující subjekt, rozpočet, předpokládané zdroje, časový harmonogram plnění aktivity. Pracovní skupiny se také zapojí do přípravy katalogu poskytovatelů služeb. Metodik s manažerem budou pracovním skupinám připravovat podklady pro jednání, diskuse budou facilitovány metodikem. Ze všech jednání budou vypracovány zápisy.

- **Vytvoření SPRSS /AP**

V roce 2018 bude zpracován akční plán rozvoje sociálních služeb (AP) na rok 2019. Hlavním výstupem projektu bude střednědobý plán sociálních služeb (SPRSS) na období 2020 - 2022. Oba plány vzniknou ve spolupráci s poskytovateli, uživateli a zadavateli sociálních služeb z území ORP J. Hradec a budou mít náležitosti podle zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. SPRSS bude obsahovat:

1. Popis organizace a průběhu akce
2. Popis aktuální sociální situace
3. Strategickou část (vize, priority, opatření, podrobný popis aktivit)
4. Plán monitoringu a způsob vyhodnocování plnění plánu.

Popis aktuální sociální situace bude převážně výtahem z analýz.

Strategická část bude zahrnovat vizi, priority a opatření. Je to vzájemná dohoda cílových skupin o tom, kam má v území směřovat rozvoj sociálních služeb v nadcházejícím období. U každého opatření bude konkrétně popsáno, co a jakými způsoby se bude řešit, aby byly priority naplněny. Opatření budou rozpracována do aktivit. Plán bude obsahovat i stanovení způsobů jeho monitorování a vyhodnocování a stanovení odpovědnosti za monitorování a vyhodnocování.

SPRSS bude projednán u kulatého stolu starostů z území ORP J. Hradec a bude předložen k připomínkování veřejnosti. Bude schválen řídicí skupinou a bude předložen ke schválení samosprávám obcí z území SO ORP J. Hradec.

Plány budou rozeslány účastníkům plánování a zveřejněny na internetu. SPRSS bude vytištěn v počtu 58 kusů..

- **Informování a zapojování účastníků procesu plánování**

Po celou dobu realizace projektu bude probíhat informační kampaň. Cílem je poskytnout informace o komunitní plánování sociálních služeb nejen cílovým skupinám, ale i široké veřejnosti. Je to cesta, jak zapojit maximální počet obyvatel území do procesu plánování a informovat o možnostech využití sociálních služeb. Informace budou předávány srozumitelným způsobem. Budou vydávány tiskové zprávy, informace na www budou průběžně aktualizovány. Prostřednictvím médií budou cílové skupiny a veřejnost informovány především o:

- principu a významu komunitního plánování,
- možnostech zapojení občanů do procesu plánování,
- sociálních potřebách občanů a možnostech jejich uspokojení,
- úloze státní správy a samosprávy z hlediska sociální pomoci,
- dostupnosti sociálních služeb v regionu,
- průběhu komunitního plánování na území ORP J. Hradec a jeho výstupech.

Uskuteční se dvě veřejná setkání. Obsahem bude seznámení s významem komunitního plánování sociálních služeb a s plněním plánu z roku 2015. Na veřejném projednání budou poskytovatelé prezentovat svoje služby a účastníci budou motivováni k zapojení se do činnosti pracovních skupin. Na druhém (závěrečném) veřejném setkání bude představen návrh SPRSS, účastníci budou připomínkovat jeho opatření a aktivity. Sebrané připomínky budou následně vypořádány.

Bude zpracován aktuální "Katalog poskytovatelů sociálních služeb v ORP J. Hradec". Katalog bude přehledný a srozumitelný, bude obsahovat popis jednotlivých zařízení, adresy, kontakty, nabídky služeb, kapacity atd. Katalog bude zveřejněn na internetu a bude vytištěn v nákladu min. 500 kusů.

Do všech kroků aktivity budou zapojeny cílové skupiny projektu. Budou nejen "konzumenty informací", budou se aktivně podílet na jejich přípravě a šíření. Veřejná setkání budou připravena ve spolupráci s řídicí skupinou a pracovními skupinami, členové pracovních skupin budou také spolupracovat na přípravě návrhu katalogu.

- **Posílení spolupráce mezi obcemi a kraji**

Posílení spolupráce bude probíhat ve třech rovinách:

1. Spolupráce obcí

Cílem je podpořit spolupráci obcí z ORP J. Hradec. Zadavatelé budou zapojeni do organizační struktury. Zástupci obcí se 2 x sejdou u kulatého stolu starostů. První setkání se uskuteční na začátku projektu a bude zaměřeno na hodnocení sociální situace v území, na druhém bude projednán návrh SPRSS. Na každé z akcí se předpokládá účast 25 zástupců obcí.

2. Spolupráce obcí s Jihočeským krajem

Cílem je posílit spolupráci mezi obcemi (a dalšími účastníky procesu plánování) z ORP J. Hradec a Jihočeským krajem, který zajišťuje zpracování, aktualizaci a implementaci krajského střednědobého plánu. V rámci projektu bude zajištěno, aby byly kraji předávány informace o kapacitě sociálních služeb a potřebách cílových skupin z území. Budou předávány podněty pro implementaci krajského střednědobého plánu a náměty k přípravě krajského akčního plánu. Bude podpořen přenos výstupů z krajského plánování na místní úroveň a přenos zkušeností členů pracovních skupin krajského plánu do místních poměrů.

3. Spolupráce napříč krajem

Inovačním prvkem projektu je rozvoj spolupráce mezi účastníky procesů plánování z různých ORP v Jihočeském kraji. V roce 2016 vznikla neformální "krajská koalice" zástupců plánování sociálních služeb ze 13 ORP kraje. Cílem je udržet spolupráci a zapojit i zbývající 4 ORP (celkem je v kraji 17 ORP). Spolupráce se bude realizovat formou setkávání účastníků procesů plánování. Budou sdíleny zkušenosti z oblasti plánování a poskytování sociálních služeb. Budou hledány možnosti využívání společných zdrojů pro zajištění služeb a možnosti využívání služeb napříč krajem. V rámci spolupráce se v roce 2018 - 2019 uskuteční v Jihočeském kraji dvě konference zaměřené na plánování a rozvoj sociálních služeb.

Zapojení cílových skupin

Možnosti zapojení poskytovatelů - např.

Při realizaci projektu se do procesu zapojí poskytovatelé sociálních služeb i tzv. poskytovatelé služeb doprovodných (služby, které sociální služby doplňují nebo i částečně nahrazují).

Do plánování sociálních služeb se budou moci aktivně zapojit například:

- podílením se na informační kampani, zveřejňováním informací o službách
- zapojením svých zástupců do řídicí skupiny a do pracovních skupin
- přípravou podkladů pro analýzy (informace o službách, kapacitách, zdrojích atd.)
- spoluprací při zpracování analýz (např. vyplnění dotazníků pro poskytovatele, šíření dotazníků pro uživatele)
- účasti na veřejných projednáních
- připomínkováním výstupů z komunitního plánování sociálních služeb
- spoluprací při distribuci finálních produktů (komunitní plán, katalog) mezi veřejnost

Možnosti zapojení zadavatelů - např.

Představitelé obcí z území SO ORP Jindřichův Hradec se mohou aktivně zapojit do procesu komunitního plánování sociálních služeb například:

- vytvářením příležitostí pro zapojení občanů do procesu komunitního plánování
- podílením se na informační kampani, zveřejňováním všech podstatných informací o projektu i výsledcích komunitního plánování
- delegováním zástupců obcí do řídicí skupiny a do pracovních skupin
- spoluprací při přípravě podkladů pro analýzy (dostupná statistická data za obce, informace o zdrojích pro sociální služby atd.)
- spoluprací při sociologických průzkumech (např. vyplnění dotazníků pro zadavatele, šíření anketních lístků pro širokou veřejnost)
- účasti na veřejných projednáních
- účasti na kulatých stolech
- připomínkováním výstupů z komunitního plánování sociálních služeb a podílením se na vyhodnocování procesu
- spoluprací při distribuci finálních produktů (komunitní plán, katalog) mezi veřejnost
- všeobecnou podporou komunitního plánování sociálních služeb.

Možnosti zapojení uživatelů - např.

Na území SO ORP Jindřichův Hradec žijí uživatelé (i potenciální uživatelé) různých skupin ohrožených sociálním vyloučením. Při jejich zapojování do procesu bude brán ohled na typ jejich postižení nebo znevýhodnění. Při průzkumech přání a potřeb budou využity různé metody sociologických průzkumů. Zástupci uživatelů budou členy pracovních skupin.

Jednání pracovních skupin a veřejná setkání budou realizována tak, aby byla dostupná a srozumitelná (důležité např. pro osoby s tělesným nebo smyslovým postižením) a aby se v nich účastníci cítili příjemně (důležité např. pro osoby s duševním onemocněním). Do činnosti pracovních skupin budou zapojeni také rodinní příslušníci osob uživatelů (důležité např. pro osoby s mentálním nebo kombinovaným postižením).

Zapojení veřejnosti

Veřejnost jako celek obvykle není o sociálních službách příliš informována, a vlastně ani není důvod, proč by od ní měli být nějaké znalosti vyžadovány. Dokud občané sociální služby nepotřebují, nemají důvod se jimi nějak zvláště zabírat. To přichází až v okamžiku, kdy oni sami nebo jejich blízcí tyto služby skutečně potřebují.

Aby spolupráce s veřejností a snaha o její zapojení byly co nejvíce úspěšné, je důležité, aby veřejnost byla seznámena s cílem té které činnosti. To znamená například, aby lidé věděli:

- proč mají na komunitním plánu spolupracovat,
- proč je důležité účastnit se pracovních skupin a k jakému cíli tato činnost směřuje,
- jaká témata se budou řešit na veřejném setkání.

V rámci otázky zapojování veřejnosti a občanů a výměny informací s nimi lze rozlišit čtyři stupně spolupráce s veřejností:

- zajištění přístupu veřejnosti k informacím (zprístupnění dokumentů, materiálů a informací, které v rámci dění vznikají)
- aktivní informování občanů (články a zprávy v místních médiích, rozesílání informací poštou apod.)
- konzultace s občany (oboustranná komunikace, setkání s občany, ankety, kulaté stoly atd.)
- spoluúčast veřejnosti na plánování (činnost v pracovních skupinách).

Příklad struktury komunitního plánu

- **Úvod, úvodní slovo** (obvykle patří zástupci zadavatele – starosty, radního, apod.)
- **Cíle a důvody zpracování plánu** (proč je plán zpracováván, na jaké období a pro jaké území, komu je určen,...)
- **Základní sociodemografické údaje o daném území, dílčí analýzy**

- **Metodika/ postup zpracování plánu** (kdo plán zpracovává, jaké aktivity v průběhu přípravy proběhly, odkazy na metodiky plánování, org. struktura...)
- **Priority, opatření, aktivity**
 - **SWOT analýza** (za pracovní skupinu)
 - **Samotné priority a opatření** (Stanovené ve skupině na základě SWOT analýzy a vyhodnocení příslušných dokumentů, včetně ekonomické náročnosti, určení zodpovědných osob a časového plánu. Budou se věnovat stávajícím sociálním službám, rozšíření sítě služeb – odůvodnění vzniku nových služeb, další případné potřeby v této oblasti (doprovodné služby nedefinované v zákoně o soc. službách, vzdělávání, podporu systému kvality, koordinaci apod., identifikuje-li PS tuto potřebu).
- **Průřezové/ společné priority a opatření** (na základě podkladů z jednotlivých pracovních skupin, jedná se o aktivity, které jsou pracovním skupinám společné, nebo o tzv. přesahové aktivity – mimo rámec sociálních služeb – lepší systém veřejné dopravy může pomoci jak postiženým, tak seniorům nebo třeba rodinám s malými dětmi – proto není efektivní totéž popisovat u tří pracovních skupin zvlášť, už jen pro přehlednost plánu a jeho snazší monitoring).